

Slunce života

● ■ pointa

Andrea Klimešová

Slunce života

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Andrea Klimešová

Slunce života – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Slunce života

Andrea Klimešová

ISBN tištěné verze 978-80-7691-234-2

ISBN e-knihy 978-80-7691-475-9 (1. zveřejnění, 2024) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7691-476-6 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7691-459-9 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

Copyright © 2024 Andrea Klimešová

Věnováno všem rodičům, kteří dělají chyby.
Věnováno všem dětem, které se je snaží napravit.
Věnováno všem, kteří mají odvahu zanořit se pod hladinu.
A všem, kteří mají odvahu odrazit se ode dna.
Věnováno všem, kterým zrovna slunce nesvítí. A taky všem,
kterým zrovna svítí, protože ho za čas překryjí mraky.

Vy všichni, prosím: zalévejte své květiny.

„Nebudte tam ale příliš dlouho, je tu teprve krátce a léky ještě nestačily zabrat.“ Při těchto slovech mi Barča věnuje tázavý pohled, ale já, místo abych jakkoliv reagovala, ji chytím za ruku a nasměřuji nás do pokoje číslo třináct.

Než vstoupíme, potichu zaklepu. Dle očekávání bez odezvy. Dál na nic nečekám a беру za kliku. V posteli u okna leží urostlé mužské tělo schoulené pod bílou peřinou a pravidelně oddychuje. Zase ta bílá, pomyslím si. Leží tu sám a zády k nám. Zdá se, že naši přítomnost zatím nezaznamenal.

Periferně vnímám Bářin upřený pohled, kterým mě propichuje skrz naskrz. Dožaduje se vysvětlení. Dávám si na čas a přitom dál pozoruji skrčené mužské tělo. Jí ale po chvíli dojde trpělivost a podrážděně, nicméně potichu (zřejmě aby nezbudila pacienta) na mě vyjede: „Alice, můžeš mi laskavě vysvětlit, o co tady jde?“ Otočím se k ní a dál už na nic nečekám. Chytím ji za ruku a s pohledem upřeným do jejích očí pronesu co nejvřeleji: „Baru, on nemohl přijít.“

Chvilku na mě nechápavě kouká, než jí to dojde. V ten moment zbledne, pustí mou ruku a ztratí rovnováhu. Naštěstí stojí u stěny, která ji zachytí. Opřená zády o zeď ode mě odvrátí zrak a pootočí hlavu směrem k oknu. Jejich pohledy se setkají. Zřejmě ho probudila naše slovní výměna. Napětí v místnosti by se

dalo krájet. Dokonce se přistihnu, jak chvíli nedýchám, abych nenarušila rozhovor, který se tu teď na němé úrovni odehrává. Když už mám pocit, že se čas zastavil, ozve se do ticha místnosti hluboký mužský hlas se slovy: „Co tu sakra pohledáváte? Už jednou jsem ti říkal, že ze mě žádný peníze nevyloodíte. Sbalte se a vypadněte!“

Barča na nic nečeká, s vypětím všech sil se napřímí a direktivně směrem ke mně pronese: „Alice, odvez mě domů!“

Přiskočím k ní a bez dalších slov opustíme pokoj.

Č Á S T P R V N Í : A L I C E

Trauma s tebou půjde celou cestu. Ty si ale můžeš vybrat, jestli se před ním budeš snažit utéct, nebo ho chytneš za ruku.

1. KAPITOLA

„Paní Niklová, proberte se, musíme vám udělat výplach žaludku.“ Ženský hlas zní jakoby zdálky. „Paní Niklová, no tak,“ naléhá. Všechno se zdá být tak daleko a já se cítím tak lehce. „Otevřete oči, spolupracujte!“ Burcuje mě ze snu, ze kterého jsem se už nechtěla probudit. Je vytrvalá a mně nakonec nezbyvá nic jiného než následovat její pokyny. Snažím se rozkoukat. Bílá, všude jen bílá. To už je to nebe? Ležím na bílé posteli. Krom ženy vidím mladého muže, který se mě snaží zvednout do sedu. Vše je jak zpomalený film. Pomalu si začínám uvědomovat, o co tady jde.

Pokouším se o kontakt s okolním světem, ale než se stihnu rozkoukat, ucítím v krku plastovou trubici. Obsah mého žaludku je v ohrožení. A je to venku. A znova a znova a znova... Je to až k nevíře, kolik toho ze mě jde, když jsem za posledních pár dnů prakticky nic nesnědla. Cítím se vyčerpaně, ale trápení zjevně nekončí. Žena v bílém mi do trubice nalévá černou tekutinu s komentářem, že jde o aktivní uhlí. Chvilí mám pocit, že se bude celé představení pro velký úspěch opakovat. Hypnotizuji obsah žaludku, zatímco se mé lůžko dává do pohybu. Zmateně

se rozhlížím kolem sebe a začínám si být jistá. Jsem v nemocnici. Teď už je mi jasné, co tu dělám.

A co teď? Kdo mi pomůže? Co budu dělat? Co bude dál? Otázky se na mě překotně valí ze všech stran. Změř myšlenek vyruší až příjezd na pokoj obležený starými lidmi. Projíždíme kolem chroptícího pána napojeného na spoustu hadiček. Míjíme paní, taktéž omotanou hadičkami, která opakovaně vykřikuje: „Pavlíno!“ Na její volání však nikdo nereaguje. Kdopak asi je ta Pavlínka?

„Tak jsme v cíli,“ oznámí mi mladík – asi zdravotní bratr, usoudím. Ani nestihnu vydechnout a už je u mě sestra, aby mi do levé paže zavedla jehlu s kapačkou. „A ještě vás napojím na EKG,“ oznámí mi. Sleduji, jak se na monitoru rozkmitá čára, která ještě před chvílí nejevila známky života. Vedle oscilující křivky zahlédnu číslo 45. Hm, solidně nízký tep. Tlak je kupodivu na mé poměry vysoký, 120 na 80. Takový jsem měla jediné v těhotenství.

Těhotenství. Hlavou mi bleskne obrázek mé malé dcerky doprovázený nepříjemným sevřením žaludku. Znovu pohlédnu na monitor a pozoruji, jak vzrůstá má tepová frekvence, než se ustálí na hodnotě 62. Proč jen se to muselo stát zrovna mně? Čím jsem si to zasloužila? Sebelítost vyvolá další vlnu úzkosti, která se mi prožene tělem jako lavina. A dost, Alice, přestaň se užírat, vždyť víš, že to nikam nevede. Vzpomínky z dětství se na mě ovšem valí jako o závod a s každou z nich emoce sílí. Kéž by existovalo něco, čím bych to celé mohla zastavit.

Z temných myšlenek mě alespoň na chvíli vysvobodí sestra s dotazem, zda nepotřebuji na záchod. „Ano,“ odpovím a už se na posteli zvedám, abych mohla odkráčēt na toaletu. „Ne, ne,“ zastaví mě, „tady jste na jipce, kde se na záchody nechodí. Dostanete ode mě mísu, kterou si zas za chvíli vyzvednu.“ Ach jo, tak to bude oříšek, pomyslím si. Mám pocit, jako bych čůrala do

postele. Ale matrace je našťěstí suchá, trapas se nekoná. I když myslím, že na podobné přešlapy jsou tady zvyklí.

Zadívám se na starou paní, která ještě před chvílí volala Pavlíнку. Teď u ní stojí sestra a kárá ji, že si zase vytrhala z rukou všechny hadičky a že to nemůže dělat. „A přijde za mnou Pavlíнка?“ ptá se paní. „Přijde, přijde, nebojte se,“ chlácholí ji sestra. „Ale zítra se moje vnučka vdává,“ nedá se odbýt stařenka, i když se zdá, že každé slovo jí stojí spoustu energie. „Paní Nováková, zítra je středa, zítra se vaše vnučka určitě nevdává. Bude se asi vdávat v sobotu, řekla bych. A to stihnete, tak si teď nedělejte starosti.“ Rozhovor ještě chvíli pokračuje, ale už není pro mé uši, protože k mému lůžku přistoupí další žena v bílém, asi lékařka.

„Dobrý den, paní Niklová, jsem doktorka Štrosová. Můžete mi prosím vysvětlit, proč jste spolykala ty prášky?“ nastoupí na mě zostra.

„Dobrý den,“ pozdravím a s pocitem studu se snažím zformulovat nějakou smysluplnou odpověď: „Stalo se mi to po porodu... přepadla mě obrovská úzkost. Do toho mi hlavou začaly probíhat nepříjemné obsesivní myšlenky. Čím víc jsem se je snažila potlačit, tím úpornější byly. Nakonec jsem si připadala tak vyděšená... nebylo minuty, kdy bych necítila úzkost a paniku.“

Vyprávění mě vrací domů a připomíná mi všechny ty události, které se odehrávaly předtím, než mě sem přivezli.

Zmítám se v emocích, ale snažím se své vysvětlení dokončit.

„Nakonec mi hlava i tělo vyhlásily stávkou. Jako bych se odpojila od okolního světa. Nic už nedávalo smysl. Měla jsem pocit, že jsem uvnitř už umřela, tak proč ještě trápit tělo...“

Sklopím hlavu a čekám, jak na to zareaguje. Jenže ona mlčí. Proč? Asi si teď říká, co jsem to za člověka. Stejně jako si to musí říkat všichni. Oprávněně. Víím to, ale přesto cítím potřebu své chování nějak omluvit: „Dostala jsem se do stavu, kdy jsem

jenom polehávala. Nebyla jsem schopná tu být pro svou malou dcerku... a s tím pocitem už jsem dál žít nechtěla.“

Na chvíli se odmlčím a znovu čekám na lékařčinu reakci.

„No, milá paní, nejsem v tomto ohledu odborník, ale domnívám se, že jde o poporodní depresi. Zítra vám sem dovedeme primáře psychiatrického oddělení a ten si s vámi popovídá. Velmi pravděpodobně budete přeřazena na jeho oddělení. Teď si odpočiňte,“ dodá na závěr a zmizí z pokoje.

Psychiatrické oddělení? To ne, panebože. Nejsem přece blázen. Jsem úspěšná advokátka s doktorským titulem. Co tam budu dělat – mezi bláznů? Srdce mi bije na poplach a zažívám další panickou ataku. Svírá se mi žaludek, potím se, klepou se mi ruce, motá se mi hlava a mám pocit, že umírám.

Jakmile se dostanu z nejhoršího, začnu nad tou předběžnou diagnózou více přemýšlet. O depresi už jsem si přečetla asi tisíc článků, ale poporodní deprese jsou pro mě vody neprobádané.

2. KAPITOLA

Další den ráno se probudím relativně brzy. Hned jak otevřu oči, zjistím, že se vyměnil personál. U staré paní teď stojí sestra, kterou jsem tu ještě neviděla. Zaposlouchám se do jejich hovoru. Tón hlasu té sestry není bůhvíjak přívětivý, když staré paní vytýká, že si zas z rukou vytrhala všechny hadičky a že by si měla uvědomit, kolik taková hadička stojí. „Tři tisíce korun, paní, víte? Kdo si myslíte, že to za vás bude platit? Já vím, že vám je to jedno, ale mně to teda jedno není, takové chování...“ pokračuje sestra v monologu.

Je mi té staré paní líto. Sestra by se k ní neměla takhle chovat, pomyslím si. Jenže ruku na srdce, kdo z nás má pokaždé v práci náladu se na lidi usmívat. Dobře si pamatuji, jak mě kolikrát potrápily menstruační bolesti. A nedejbože když se mi ten den v kanceláři nachomýtl nějaký urputný klient. To jsem si pak živě představovala, jak ho vynesu v zubech a demonstrativně za ním prásknu dveřmi. A přestože na podobný extrém nikdy nedošlo, jedovatými poznámkami jsem nešetřila.

Mé úvahy přerušil lékař, který se záhadným způsobem zjevil u postele. „Dobrý den, jsem doktor Paukrť a jsem primář psy-

chiatrického oddělení. Přišel jsem se na vás podívat a trochu si s vámi popovídat.“

„Dobrý den,“ pozdravím.

„Takže, paní Niklová, můžete mi prosím povědět o tom, jak jste se sem dostala a co tomu předcházelo?“

Tohle už jsem si včera trénovala, napadne mě. Nic nového tedy nevymýšlím a v podobném duchu jako včera doktorce v kostce převyprávím svůj příběh.

Primář mě se zájmem poslouchá. Mám pocit, že mu můj osud není ukradený. Jeho výraz je plný lidskosti a pochopení. Najednou mám chuť mu povědět více, svěřit se mu. Chci mu vysvětlit, jak hrozně mi bylo, když jsem se rozhodla to udělat. On mě ale při druhé větě přeruší. Prý mě naprosto chápe a už se nemusím bát, teď budu v dobrých rukou profesionálů na jeho oddělení. Pár dní či týdnů si tam pobudu a uvidím, že se mi hodně uleví. Chce se mi jeho slovům věřit, a tak jen mlčky přikývnu.

Sleduji jeho siluetu, jak se vzdaluje, až úplně zmizí v tmavé chodbě. S jeho odchodem mě ovšem znovu přepadne úzkost. Začínám si uvědomovat, co pobyt na *jeho oddělení* ve skutečnosti znamená. Budu ležet mezi blázný. Při té představě se mi sevře žaludek a polije mě studený pot. A nejsem vlastně taky blázen? Která matka si sáhne na život, když má doma malé dítě, co je na ní ve všech ohledech závislé? Zavřu oči a představím si svou dcerku. Při pohledu na ni cítím, jak mě sžírá pocit viny, jako rakovina napadá každíčkou buňku mého těla. Ale pláč nikde. Chce se mi vyskočit z postele, křičet, něco rozbít, ale místo toho jen ležím a dál nechávám ten pocit nicoty vládnout nad mou duší a mým tělem. Tak tohle je to pomyslné dno, o kterém mluvil Petr? ptám se sama sebe v duchu. Nebo může být ještě hůř?

Vybavím si včerejší rozhovor s Petrem. Nebo spíš jeho monolog, kterým se z posledních sil snažil přimět tonoucího, aby se chytil stébla. Marně. Sleduji jeho ztrápenou tvář, která během

těch nekonečně dlouhých dvou let viditelně zestárla. Výraz v jeho tváři na první pohled jeví známky agrese. Agrese, která je projevem bezmoci. Poprvé za patnáct let společného života u něj pozoruji bezmoc. Mám pocit, že poprvé v životě si s něčím neví rady. Je mi ho líto, ale na víc než toto tiché konstatování se nezmůžu. Žádná emoce, žádný pláč, prostě prázdná nádoba. Něco uvnitř mi říká, že si to ten člověk nezaslouží. Ale řešení pro sebe ani pro něj nemám. Za poslední dva roky se mi ho nepodařilo najít.

Koukám po pokoji, když tu si všimnu, že se ke mně blíží mladý muž. Anž se představí, začne mi vysvětlovat svou aktuální misi. Jeho úkolem je převést mě na jiné oddělení. Zabalím si věci a společně s ním odcházím. Co si o mně asi myslí, když mě vede na psychiatrické oddělení? A co si pomyslí lidi v práci? Celou dobu jsem se snažila budovat si dokonalý obraz úspěšné advokátky, která kromě skvěle našlápnuté kariéry zvládne na výbornou i roli mámy, a místo toho...

„Dneska bude slušnej pařák,“ přeruší mladoch tok mých myšlenek. Hm, snaží se navázat kontakt, pomyslím si a v duchu se ušklíbnu. Nakonec se nad ním ale slituji a pokusím se debatu rozvést. Vždyť on se vlastně slitoval nade mnou. Nemá zapotřebí se tady vybavovat s bláznivou ženskou. Po pár prohozených větách zjistím, že je tady na praxi. Nadšení mu z očí přímo srší, když vypráví, jak by chtěl jezdit se sanitkou a zachraňovat lidi přímo v terénu.

Na chvíli jsem se cítila o trochu lépe. Ale možná to bylo tím sluníčkem, které nás oba hřálo do zad, když jsme přecházeli mezi areály. „A jsme tu,“ povídá nakonec. Při pohledu na budovu se zamřížovanými okny se mi málem zastaví srdce. Mladík mě i s papíry odevzdá sestře. Mávnu mu na rozloučenou a pozoruji, jak se za ním pomalu zavírají dveře. Ještě než mě sestra zavede na pokoj, vychrlí na mě sérii otázek a kouká přitom do nějakých

papírů. Snažím se odpovídat, ale myšlenkami jsem jinde. Představuji si, jak to tam asi bude vypadat a co tam bude za lidi.

Nekonečný výslech nakonec přece jen skončí. Když se zvednu ze židle, mám pocit, že každou chvíli omdlím. Cesta k pokoji vede dlouhou tmavou chodbou. Postupně míváme dvě ženy, které se s hlavami svěšenými šourají v opačném směru. Je tu až hrobové ticho. Jako matka malého dítěte bych mohla být za ticho vděčná, ale tohle ticho působí spíše děsivě než relaxačně. Naše cesta vede do pokoje číslo 10.

Je to malá místnost se dvěma postelemi, jednou skříní a stolem se dvěma židlemi. Malinko se mi uleví, když se pohledem do prázdných polic ujistím, že jsem tu sama. Začnu si skládat věci do skříně (věci, které mi prý nabalil manžel do sanitky) a souběžně poslouchám sestru, jak mi sděluje důležité pokyny týkající se mého pobytu. Tónem letušky recitující pravidla chování v letadle mi odříkává, kdy se tu vstává, kdy se chodí spát, kdy se chodí do jídelny na oběd a na večeři, kde je záchod, kde jsou sprchy a kde najdu sesternu, kdybych potřebovala s něčím pomoci.

Na závěr ke mně přistoupí a strčí ruce do mé tašky. Koukám na ni jak opařená a němým výrazem se dožadují vysvětlení. Po chvíli jí to dojde, protože své chování krátce omluví slovy: „Musím zkontrolovat, jestli nemáte něco, čím byste si mohla ublížit.“ Než se stihnu vzpamatovat, odchází s mým malinovým a borůvkovým jogurtem pryč z pokoje. Proč mi bere jogurty? Asi je nese do společné ledničky, pomyslím si. Vzápětí jsem ale vyvedená z omylu, když na mě sestra ode dveří ještě křikne: „Pokud máte chuť na jogurty, řekněte návštěvám, ať vám je přinesou v plastu. Tou skleničkou byste si mohla něco provést.“

A to jsem si myslela, že jsem mistr v tvorbě katastrofických scénářů. Sklenička od jogurtu mě ale nikdy jako nástroj sebepoškození nenapadla. Koukám, že se tu ještě přiučím pěkné věci, ušklíbnu se v duchu.

Naskládám zbytek věcí do skříně a hned potom si zalezu do postele. Mám v plánu v ní zůstat co nejdéle.

Svůj azyl neochotně opustím ve chvíli, kdy se chodbou prožene hluboký a hlasitý křik sestry svolávající ubytované k obědu.

Pomalu se šinu tmavou chodbou směrem k jídelně. Po cestě si prohlížím ostatní „spolubydlící“. Na každé mi něco vadí a z každé jde strach. Nejraději bych vzala nohy na ramena a utekla. Ale kam?

Když poběžím domů, budu dál ubližovat Petrovi, a hlavně dcerce. Na to už se dál dívat nemůžu. K rodičům? Tak nad tím nemusím dlouho přemýšlet. Ke kamarádkám? No tak to ani náhodou, co by si o mně pomyslely? Bára teď určitě fotí pro nějaký prestižní časopis v Dubaji a obletuje ji tam další z řady krasavců, o kterých si já můžu nechat tak akorát zdát. Snad jí nebude divné, že teď nějakou dobu nebudu postovat žádné fotky, pomyslí si. A co Lenka? Té bych se třeba zmínit mohla, ta ten život taky vede od devíti k pěti. I když na posledních fotkách z dovolené vypadají s manželem spokojeně. Ne, nikdo se to nesmí dozvědět. Musím to tu nějak vydržet a doufat, že mi pomůžou.

3. KAPITOLA

Posadím se ke stolu a od první vteřiny chci být co nejdřív pryč. S velkým úsilím do sebe něco nacpu a očima přitom vyhlížím box se špinavým nádobím. Poslední tři sousta, jak říkávám Natálce, a mizím.

V rekordním čase vrátím ták i s nádobím a opustím jídelnu. V pokoji naleznu útočiště. Padnu na postel a zachumlám se do peřiny. Zkusím zabrat, dávám si za cíl.

Nějakou dobu se převaluji, když najednou někdo zaklepe na dveře. Do pokoje vejde mladá žena. Představí se mi jako má ošetřující lékařka (psychiatricka). Stejně jako primář a doktorka z JIP se mě dotazuje na můj příběh. Hurá, do třetice všeho dobrého, ušklíbnu se v duchu. Tentokrát už bez zadrhnutí a s větším odstupem odvyprávím události posledních dní a měsíců. Zajímá mě, jaká bude její reakce. Bude se podobat těm předchozím, nebo mě něčím překvapí?

„Jsem ráda, že jste ke mně upřímná. Asi už jste slyšela o poporodní depresi. Je to nemoc jako každá jiná, a proto je potřeba ji léčit medikamenty. Zítra po vizitě se domluvíme, jaká antidepresiva pro vás budou nejlepší,“ shrne krátce, rozloučí